

Збірник наукових матеріалів
V Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua

«Стан та розвиток науки у XXI столітті»

05 листопада 2016 року

м. Вінниця

Стан та розвиток науки у ХХІ столітті: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – м. Вінниця, 5 листопада, 2016. – с. 52

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Стан та розвиток науки у ХХІ столітті», які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
2018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

Гуцул В. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ СОНЯЧНИХ БАТАРЕЙ ЯК ОДНЕ З РІШЕНЬ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ.....	4
Драга О. А. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ З ПИТАНЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	9
Єржичек Т. А. НЕОБХІДНА ОБОРОНА – СУБ’ЄКТИВНЕ ПРАВО ТА ГАРАНТІЯ ЗАХИСТУ ВІД ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ.....	12
Заруцька І. О ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	17
Коробка О. І ВПРОВАДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІКТ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ.....	19
Лись М. В. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ.....	25
Мальська А. ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЗА ВІКОМ ПЕРВИННОЇ ДІАГНОСТИКИ ВРОДЖЕНИХ ВАД СИСТЕМИ КРОВООБИГУ СЕРЕД ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ ЛЬВІВЩИНИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТЕРИТОРІЇ ПРОЖИВАННЯ.....	28
Паратир А. Ю. ГЕРБЕРТ СПЕНСЕР О ПЕРЕХОДЕ ОТ ВОЕННИЗИРОВАННОГО ТИПА ОБЩЕСТВА К ПРОМЫШЛЕННОМУ ТИПУ И СОВРЕМЕННОСТЬ.....	32
Пономаренко В. С. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	36
Сидоренко М. О. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІ ЗА СУМІСНИЦТВОМ ТА СУМІЩЕННЯМ ПРОФЕСІЙ (ПОСАД).....	40
Татарин А. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПАРАСОЛЬКОВОГО БРЕНДУ: ЙОГО ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	43
Хатнюк Н. С. ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ФАКТІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ	48

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ СОНЯЧНИХ БАТАРЕЙ ЯК ОДНЕ З РІШЕНЬ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Гуцул В.С.,

студентка ФПІТ ЧТЕІ КНТЕУ

Наук.кер. старший викладач Гончарова О.М.

м Чернівці, Україна

У зв'язку з широким використанням акумуляторних батарей у пристроях електроживлення на сьогоднішній день актуальною є проблема подовження їх строку експлуатації, що опосередковано приведе до зменшення забруднення навколишнього середовища та зменшить фінансові затрати на технічне обслуговування батарей та на оновлення їх парку. Проблему можна вирішити шляхом вдосконалення пристроїв та способів заряду акумуляторних батарей. Підвищення ефективності цих способів та пристроїв надасть можливість їх більш широкому застосуванню. Тому актуальною є задача розробки та вдосконалення пристроїв і способів заряду акумуляторів імпульсними асиметричними струмами з підвищеною ефективністю.

Цими питаннями займалися американський вчений Трейсі МакКіббен та російські вчені А. В. Макаров та В. А. Скришевський. Основу їх досліджень становили перспективи використання сонячних батарей та їх вплив на навколишнє середовище. Особлива увага в їх наукових працях приділялась економічній складовій та ефективності виготовлення електроенергії з альтернативних джерел у короткостроковій та середньостроковій перспективі.

Актуальною проблемою в наш час є пошук автономного мобільного джерела електроенергії. Серед різних первинних джерел енергії, які після перетворення дозволяють отримати електроенергію є «мобільна електростанція» — система, що складається з фотогенеруючих панелей, акумуляторних пристроїв та контролера процесу заряджання їх від енергії сонячного випромінювання та використовується ефективність

напівпровідникових перетворювачів заряду акумуляторів імпульсними асиметричними струмами.

Сонячними батареями називають напівпровідникові фотоелектричні елементи, що працюють на принципі перетворення світлової енергії сонячного випромінювання безпосередньо в електрику.[4]

До переваг використання сонячних батарей можна віднести такі властивості:

- автономність;
- висока надійність;
- зниження витрат на гаряче водопостачання і опалювання до 85% (сонячна енергія безкоштовна);
- економія органічних видів палива (мазуту, нафти, газу);
- скорочення викидів двоокису вуглецю;
- загальнодоступність і невичерпність джерела;
- відсутність проміжних фаз перетворення енергії.

Напівпровідникові сонячні батареї мають дуже важливу перевагу — довговічність. Крім того, вони є екологічно чистим джерелом енергії, тобто повністю безпечні для навколишнього середовища та людини, та їх технічна безпека відповідає всім світовим стандартам. Розповсюдження сонячних установок серед населення і промисловості позитивно впливає на енергетичну безпеку України.

За принципом роботи сонячна батарея є фотоелектричним генератором постійного струму, який використовує ефект перетворення променистої енергії в електричну. Точніше, в сонячних батареях використана властивість напівпровідників на основі кристалів кремнію. Кванти світла, потрапляючи на пластину напівпровідника, вибивають електрон із зовнішньої орбіти атома цього хімічного елементу, що створює достатню кількість вільних електронів для виникнення електричного струму. Принцип дії сонячної батареї продемонстровано на рис.1.

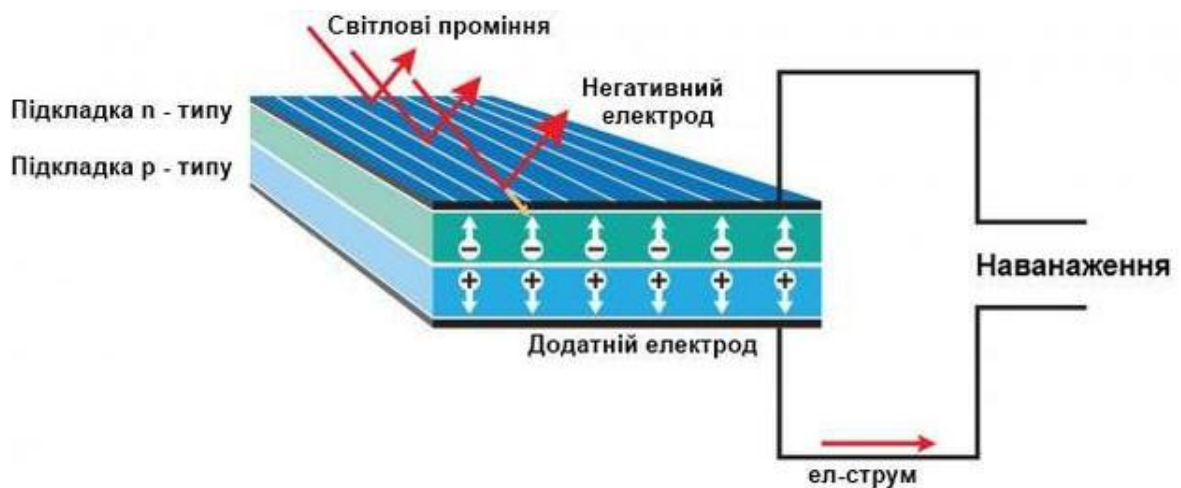

Рис. 1. Принцип дії сонячної батареї [7]

Щоб система з сонячних батарей працювала і подавала енергію в мережу, треба встановити ряд додаткових електроприладів, зокрема:

- інвертор, що перетворює постійний струм в змінний;
- акумуляторну батарею, роль якої накопичувати енергію і згладжувати перепади напруги через зміни освітленості;
- контролер заряду акумулятора, який не дозволяє акумулятору перезарядитися або розрядитися завчасно.

З сонячної батареї площею 10 кв. м можна отримувати вже більш за 1кВт енергію, що може забезпечити роботу комп'ютера, телевізора, декількох лампочок.

Недоліків у сонячних батарей, як джерела енергії, не так вже багато, але вони, на жаль, дуже переконливі та конкретні:

- висока вартість і як наслідок тривалий термін окупності;
- залежність від погодних умов.[2]

На українському ринку широке поширення отримали моделі сонячних колекторів таких виробників, як Buderus, Rehau, Viessmann, Vaillant, Wolf (всі — Німеччина), ThermoSolar (Німеччина-Словаччина), Chromagen (Ізраїль), Ferroli, Immergas (обидві — Італія), Rucelf (Китай), Solver (Польща), «Аванте», «Атмосфера», «Ітнелкон України» (бренд «Зелена енергія»), «СІНТЕК» (SintSolar), «Техно-АС» (усі — Україна).[8]

Енергозберігаючі технології, або «зелені технології» — це один із пріоритетів. У місцях, де немає електромережі загального користування, вони є альтернативним природним джерелом енергії. Середньорічна кількість сумарної сонячної радіації, що поступає на 1 кв. м поверхні, на території України знаходиться в межах від 1000кВт год/м в північній частині України і до 1400кВт год/м в АР Крим.[3] Щоб приблизно зорієнтуватись, про що йдеться мова, то можна ці цифри охарактеризувати так - сонячна енергія, що реально надходить за три дні на територію України, перевищує енергію всього річного споживання електроенергії в нашій країні. А тривалість сонячних годин (не сонячної радіації а прямого сонячного випромінювання) на протязі року в північно-західній частині України складає 1600 - 1700 годин.

У лісостеповій зоні України вона зростає до 1900 - 2000 годин за рік. У степовій зоні, на морських узбережжях тривалість сонячних годин досягає 2300 - 2400 годин за рік. Максимальне сонячне сяйво у Кримських горах складає 2453 години за рік (Карабі - Яйла). Звичайно, чим ближче до екватора тим більша кількість сонячних годин в році і в таких країнах як Туреччина, Болгарія, Іспанія, Португалія, Єгипет і т. д. ефективного використання сонячних систем відбувається круглорічно.

Середньорічний потенціал сонячної енергії в Україні (1235 кВт год/м) є достатньо високим і набагато вищим, ніж наприклад, в Німеччині — 1000 кВт год/м чи навіть Польщі — 1080 кВт год/м .[1] Найбільший технічний потенціал мають наступні області України: Одеська 45.4 кВт год / м, Дніпропетровська 37.6 кВт год / м, Запорізька 34.8 кВт год / м Миколаївська 32.5 кВт год / м, Полтавська 31.9 кВт год / м, найменший - Чернівецька 9.6 кВт год / м.(рис.2)

Доцільно-економічний потенціал — кількість енергії, яку доцільно використовувати з метою заміщення традиційних паливно-енергетичних ресурсів, враховуючи при цьому наступні фактори: економічний, екологічний, технічно-технологічні, соціальні та політичні. Доцільно – економічний потенціал найбільший в Україні для Одеської області 21.8 кВт год / м, найменший – Чернівецької області 4.6 кВт год / м.

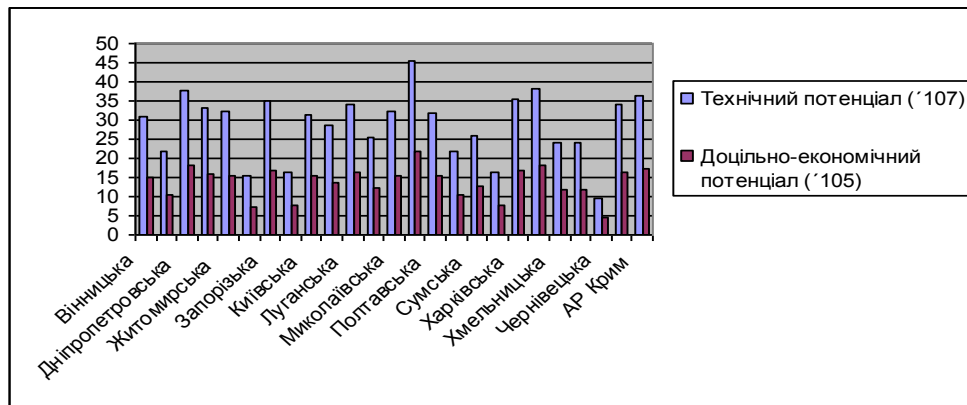

Рис.2.Потенціал сонячної енергії по областям України.

Отже, Україна має хороші можливості для ефективного використання теплоенергетичного обладнання на своїй території. Вирішення цієї проблеми може бути досягнуто шляхом вдосконалення пристроїв та способів заряду акумуляторних батарей.

Література:

- 1.Бабієв Г.М., Дероган Д.В., Щокін А.Р.. Перспективи впровадження нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії в Україні. «ЕЛЕКТРИЧНИЙ Журнал»,- Запоріжжя: ВАТ "Гамма",1998 №1, - С.63-64.
2. Воловик П. М.. Фізика для університетів. – К.; Ірпінь: Перун, 2005. – 864 с.
3. Камен Д.. Чистая энергетика // В мире науки — № 1, 2007.
4. Лучков Б.. Солнечный дом — солнечный город // «Наука и жизнь» — № 2, 2002.
4. Захоплені сонцем // Інвест-газета. 2011. - № 45 – С. 26 – 27
5. Журнал «Пробудитесь» 8.03.05.г. «Доступна ли нам более чистая энергия?»
8. www.segodnya.ua/news/785269.html
- 9.Environment Statistics Country Snapshot: Ukraine [Електронний ресурс] // [сайт] / : <http://unstats.un.org>

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ З
ПИТАНЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Драга О.А.,

*старший офіцер інформаційно-аналітичного відділу Краматорського
прикордонного загону ДПСУ,
м.Краматорськ, Україна*

З появою нових видів загроз, зокрема військової агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації нею території Автономної Республіки Крим, розпалювання збройного конфлікту в східних регіонах України, розвитком тероризму та загрозою його поширення територією України виникла нагальна потреба в запровадженні європейських стандартів інтегрованого управління кордонами.

Створення системи інтегрованого управління безпекою державного кордону передбачає забезпечення, серед інших, розвитку інформаційної складової системи охорони державного кордону. Відтак, актуальним є удосконалення самої системи аналізу та оцінки інформації. Для цього, як зазначається в Стратегії розвитку ДПСУ, необхідно забезпечити:

приведення механізмів накопичення, оброблення, оцінки та аналізу інформації у відповідність з європейськими стандартами;

удосконалення системи аналізу ризиків, запровадження сучасних технологій для проведення послідовної багатоаспектної оцінки обстановки на державному кордоні, прогнозування її розвитку на всіх рівнях управління;

удосконалення існуючих механізмів обміну відкритою статистичною і аналітичною інформацією між суб'єктами інтегрованого управління кордонами та прикордонними органами держав-членів Європейського Союзу – Республіки Польща, Словацької Республіки, Румунії та Угорщини, а також Республіки Молдова та Республіки Білорусь, Європейською агенцією з питань управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів

Європейського Союзу, а також міжнародними організаціями та установами; створення ефективної системи підготовки фахівців з питань інформаційно-аналітичного забезпечення.

В контексті нашого дослідження найбільший інтерес становить саме останнє. Ефективна підготовка фахівців з питань інформаційно-аналітичного забезпечення може стати запорукою успіху в їхній професійній діяльності, адже, як зазначає В. Варенко, аналітика – це той універсальний засіб, який здатний швидко і ефективно змінити якість життя українців на краще і успішно зробить це при умові повсюдного використання [1, с. 11].

На основі аналізу наукової літератури [1–3] і з урахуванням специфіки як професійної діяльності офіцерів-прикордонників загалом, так і освітнього процесу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – НАДПСУ) як відомчого навчального закладу правоохоронного органу зокрема, доходимо висновку про можливість розглядати підготовку майбутніх офіцерів-прикордонників з питань інформаційно-аналітичного забезпечення як складову їх фахової підготовки.

На наше переконання, структуру зазначеної підготовки можна представити як поєднання теоретичного та практичного блоків. Теоретичний блок включає опанування понятійно-термінологічним апаратом, який відображає систему понять цієї галузі знань, необхідних для здійснення інформаційно-аналітичної діяльності. Практичний передбачає набуття майбутніми офіцерами-прикордонниками умінь використовувати ці знання в оперативно-службовій діяльності.

Відомо, що аналітика – це розгалужена і складна система знань, складовими якої є логіка (наука про закономірності правильного мислення), методологія (система принципів, методів і прийомів пізнавальної діяльності), евристика (наука, що відкриває нове в різних сферах життя), інформатика (наука про інформацію, способи її отримання, накопичення, обробки і передачі) [4, с. 242]. Інформаційно-аналітична підготовка передбачає насамперед виконання завдання якісно-змістовного перетворення первинної інформації.

Тому за своїми функціями вона перетинається з науковою (підготовка до розроблення нового знання) та управлінською підготовкою (підготовка до вироблення сценаріїв прийняття рішення офіцером).

До основних понять, які необхідно засвоїти курсанту, відносимо такі: джерело інформації, методи аналітики, принципи інформаційно-аналітичної діяльності, діагностика інформаційних подій і процесів, методи збору аналітичної інформації, методи аналітичних прогнозів, етапи прогнозування, типи прогнозів, законодавче забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності, інформаційні потреби, інформаційний процес, комунікація, масова комунікація, інформаційний простір, інформаційні стратегії, інформаційна війна, захист та збереження інформації, комунікація, тощо.

Оскільки в навчальних планах підготовки курсантів в НАДПСУ не передбачено навчальної дисципліни “Інформаційно-аналітична діяльність”, навчально-виховний потенціал необхідно вишукувати у змісті тих навчальних дисциплін, які цими планами передбачені, а також запроваджувати спецкурс “Інформаційно-аналітична діяльність в ДПСУ”.

Отже, в освітньому процесі значну увагу доцільно зосередити на підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників з питань інформаційно-аналітичного забезпечення, вивчення теоретичних та практичних питань інформаційно-аналітичної діяльності, принципах, методах застосування інформаційно-аналітичних технологій для прийняття ефективного управлінського рішення, що становить перспективу подальших наукових пошуків з окресленої проблеми.

Література:

1. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – К. : Університет “Україна”, 2014. – 417 с.
2. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навч. посіб. / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. – К. : Кондор, 2012. – 224 с.

3. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – К. : Знання, 2008. – 663 с.

4. Сурмин Ю. П. Теория систем и системный анализ : учеб. Пособ. / Ю. П. Сурмин. – К. : МАУП, 2003. – 368 с.

УДК 657

7. Юридичні науки

НЕОБХІДНА ОБОРОНА – СУБ'ЄКТИВНЕ ПРАВО ТА ГАРАНТІЯ
ЗАХИСТУ ВІД ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ

Єржичек Т.А.,

студентка юридичного факультету

Хмельницький університет управління та права

м. Хмельницький, Україна

Необхідна оборона виступає одним із досить важливих та впливових інститутів кримінального права. Можна сказати, що одночасно це є і право, і певна гарантія з боку відповідних правозахисних органів держави, законодавства від суспільно небезпечних посягань, тобто злочинів.

Виступаючи суб'єктивним правом, необхідна оборона забезпечує спокій, впевненість в безпеці та захищеності власного життя і здоров'я від неправомірних дій з боку інших осіб. Якщо ж мова йде про гарантію, то необхідна оборона виступає однією із обставин, що виключає злочинність діяння, тобто особа не підлягає кримінальній відповідальності.

Інститут необхідної оборони має давнє походження. Зокрема, він властивий усім законодавствам на всіх етапах розвитку. Про нього мовиться уже в договорах Олега й Ігоря з греками (911, 945 рр.), у «Руській правді» та майже в усіх пізніших законодавчих актах.

У правозастосовній практиці право громадян на необхідну оборону зазвичай недооцінюється. Свідченням цього є хоча б матеріали опублікованих судових справ. Майже завжди у випадках позбавлення життя чи заподіяння тяжких тілесних ушкоджень особа, яка діяла у стані необхідної оборони та яка

відповідно до закону не підлягає кримінальній відповідальності, спочатку притягається до останньої за вбивство чи тілесні ушкодження, і лише вищестоящі суди виправляють цю помилку. Переважно посилення підозрюваних, обвинувачених, підсудних на те, що певна шкода заподіяна в ході захисту від посягань інших осіб, залишаються без належної уваги та правової оцінки.

Існує й інша тенденція – з метою ухилитися від відповідальності винні часто безпідставно посиляються на те, що вони діяли в стані необхідної оборони. Тому правильне розуміння суті необхідної оборони, її підстав, меж має саме безпосереднє значення, є необхідною складовою правильного вирішення значної кількості кримінальних справ.

Конституція України встановлює, що «кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань». [1] Отже, право на оборону визнано Основним законом одним із фундаментальних прав людини. Положення Кримінального кодексу України є розвитком та конкретизацією конституційних приписів. Право на необхідну оборону є природним і невідчужуваним, абсолютним правом людини. Це означає, що всі інші не можуть перешкоджати особі в законному здійсненні такого права.

Відповідно до статті 36 Кримінального кодексу України, необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони. [2]

Право на необхідну оборону є суб'єктивним правом особи, а не її обов'язком. У свою чергу, для відповідних службових осіб захист охоронюваних законом прав та інтересів інших осіб, суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання, може бути не лише

правом, але й службовим обов'язком (для працівників поліції, прокуратури). Невиконання цього обов'язку може утворювати склад злочину і як наслідок кримінальну відповідальність (наприклад, службова недбалість).

Підставами необхідної оборони є: 1) наявність суспільно небезпечного посягання (такого, що заподіює або створює реальну загрозу заподіяння шкоди); 2) необхідність його негайного відвернення чи припинення. [4, с.265]

При цьому слід розуміти, що посягання є наявним, коли існує реальна загроза його вчинення або ж воно розпочалося і триває. Також слід пам'ятати, що суспільно небезпечне посягання не обов'язково має визнаватися злочинним відповідно до положень діючого кримінального кодексу. Так, зокрема необхідна оборона допускається також проти посягань: осіб, які не є суб'єктами злочину, а саме осіб, що не досягли віку кримінальної відповідальності (16, а в окремих випадках 14 років); неосудних осіб; осіб, які діють з необережності. Право на необхідну оборону виникає також і при очевидно неправомірних діях службових осіб, в тому числі і працівників правоохоронних органів.

Ознаками необхідної оборони є: 1. Мета: захист охоронюваних законом прав та інтересів особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від злочину. 2. Спрямованість заподіяння шкоди: шкода при необхідній обороні заподіюється лише тому, хто посягає. 3. Необхідна оборона – це завжди активна поведінка того, хто захищається. 4. Своєчасність – акт захисту можливий лише від наявного посягання, тобто такого, яке вже почалось і ще не закінчилось.

Однак у ряді випадків така оборона можлива і до початку посягання. Так, Пленум Верховного Суду України в постанові «Про судову практику у справах про необхідну оборону» роз'яснив, що «стан необхідної оборони виникає не лише в момент вчинення злочину, а й у разі створення реальної загрози заподіяння шкоди. При з'ясуванні наявності такої загрози необхідно враховувати поведінку нападника, зокрема спрямованість умислу, інтенсивність і характер його дій, що дають особі, яка захищається, підстави сприймати загрозу як реальну». [3] Отже, оборона можлива і до початку

фізичних дій з боку того, хто посягає, з моменту, коли виникла загроза посягання.

Разом з тим, вчинення таких дій, як встановлення у приміщеннях, на воротах, дверях різних охоронних пристроїв, що здатні завдати шкоди здоров'ю або й позбавити життя (капкани, пристрої з електричним струмом), за загальним правилом, не може вважатися діянням, вчиненим у стані необхідної оборони, через його явну передчасність. Проте, якщо особа, знаючи, що на неї чи її рідних або інших осіб готується напад, з метою його відбиття встановлює такий охоронний пристрій, і цей пристрій у момент нападу спрацьовує проти нападника, вчинене слід оцінювати як дії вчинені у стані необхідної оборони.

Необхідна оборона проти явно закінченого злочину є неправомірною. У випадку коли той, хто захищається, за обставинами справи не міг усвідомити, що посягання закінчилось, його дії вважаються вчиненими в стані необхідної оборони. У випадках, так званої «запізнілої» оборони, коли дії щодо захисту були вчинені в умовах явного припинення посягання, особа, яка оборонялась, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах. [5, с.155]

Однією із ознак необхідної оборони є також її співрозмірність. Тобто, допускається заподіяння такої шкоди, яка є необхідною і достатньою в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання. Закон не вимагає рівності між засобами і характером оборони та засобами і характером посягання. Кримінальний закон не вимагає, щоб захист здійснювався тими ж засобами, що й посягання. Засоби захисту можуть бути і більш ефективними.

Трапляються випадки перевищення меж необхідної оборони, тобто умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання чи обстановці захисту. В такому разі винні особи несуть кримінальну відповідальність. Винятком є сильне душевне хвилювання, викликане злочином і як наслідок, особа в таких випадках не може оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання.

Кримінальний кодекс чітко встановлює, що не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність

застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.

Підводячи підсумки потрібно зауважити на тому, що необхідна оборона – один з важливих засобів боротьби зі злочинними посяганнями, охорони інтересів особистості, суспільства і держави. Використання громадянами свого права на оборону є однією з форм припинення злочинних посягань, однією з форм участі громадськості в боротьбі зі злочинністю. Інститут необхідної оборони виконує в той же час серйозну профілактичну роль, надає певний стримуючий вплив на осіб, які мають намір скоїти злочин.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
 2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
 3. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про необхідну оборону» від 26 квітня 2002 р. // Верховний Суд України. – 2002. – № 1.
 4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України за заг. ред. О.М. Джужи, А.В. Савченка, В.В. Чернея. – Юрінком Інтер, 2016 р. – 1064 с.
 5. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2010. – 455 с.
-

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Заруцька І.О**студентка соціально-психологічного факультету**Житомирський державний університет імені Івана Франка**м. Житомир Україна*

Сучасний стан економічного розвитку обумовлює актуалізацію проблеми вдосконалення системи організації праці на підприємстві та розгляду її сутності в теоретичному та методичному аспекті.

В процесі проведеного дослідження визначено значення, яке найчастіше розуміється під організацією праці - це внутрішня впорядкованість та узгодженість взаємодії відносно окремих елементів цілого. В такому розумінні - це чітка система виробничих взаємозв'язків працівників із прийомами виробництва та між собою, що утворює певну організованість здійснення трудового процесу. Можна сказати, що в цьому значенні організація праці на підприємстві - це сукупність процесів і дій по встановленню чи вдосконаленню порядку здійснення трудового процесу і пов'язаних з ним взаємозв'язків працівників між собою та із засобами виробництва.

Водночас можна виділити наступні функції організації праці на підприємстві.

1. Ресурсозберігаюча функція, що спрямована на економію ресурсів: робочого часу, сировини, матеріалів, енергії. Це досягається раціональним поділом і кооперацією праці, застосуванням раціональних прийомів і методів праці, чіткою організацією робочих місць і добре налагодженою системою їх обслуговування. На ресурсозбереження націлені не тільки технології, але і організація праці.

2. Функція оптимізації проявляється у забезпеченні відповідності рівня оплати праці його кінцевим результатам, в досягненні наукової обґрунтованості норм праці та інтенсивності праці. Оптимізація трудових процесів займає

центральне напрямом у пошуку шляхів вирішення різних завдань в області організації праці.

3. Функція формування ефективного працівника: здійснення на науковій основі професійної орієнтації та професійного відбору працівників, їх навчання, систематичне підвищення кваліфікації.

4. Функція збереження здоров'я і працездатності трудящих проявляється у створенні безпечних, здорових і сприятливих умов праці, у підвищенні змістовності та привабливості праці, у встановленні раціонального режиму праці та відпочинку, у використанні режиму гнучкого робочого часу, в полегшенні важкої праці до фізіологічно нормальної величини [1, с. 105].

Також вбачається за доцільне розглянути мету організації праці, що досягається у процесі вирішення таких основних груп завдань:

- економічних: ефективне використання потенційного сукупного фонду робочого часу (включаючи вирішення завдань скорочення його резервоутворюючих прямих і прихованих втрат), зниження трудомісткості продукції (робіт, послуг), поліпшення використання устаткування за часом і потужністю, підвищення якості продукції;

- організаційних: визначення порядку і послідовності виконання робіт, створення умов для високоефективної, безперервної роботи виконавців, забезпечення повного і рівномірного їх завантаження, індивідуальної і колективної відповідальності за результати діяльності, створення дієвої системи стимулювання праці, а також системи його нормування, що відповідає специфіці виробничої діяльності;

- психофізіологічних: оздоровлення і полегшення праці, усунення зайвих витрат енергії працівників, забезпечення їх психологічної сумісності і відповідності їхніх психофізіологічних характеристик особливостям трудової діяльності;

- соціальних: підвищення змістовності і привабливості праці, створення умов для розвитку працівників, підвищення їх кваліфікації та розширення

професійного профілю, реалізації їх трудової кар'єри і зростання їх добробуту [2, с. 256].

Таким чином, можна зробити висновок, що організація праці взаємодіє з іншими системами на підприємстві. Організація праці повинна розглядатися з двох боків: по-перше, як стан системи, що складається з конкретних взаємопов'язаних елементів і відповідає цілям виробництва; по-друге, як систематична діяльність людей по впровадженню нововведень у існуючу організацію праці для приведення її у відповідність з досягнутим рівнем розвитку науки, техніки і технології та забезпечення підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних, ринкових умовах господарювання.

Література:

1.Васильков В.Г. Організація виробництва. Теоретичні та практичні засади організації промислового виробництва// [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа. –<http://studentam.kiev.ua/content/view/685/90>

2.Гриньова В.М. Організація виробництва. У підручнику розкриваються теоретичні та методичні основи організації виробництва на підприємстві // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа. – http://pidruchniki.com/16520205/ekonomika/meta_zavdannya_organizatsiyi_pratsi_p_idpriyemstvi

3. Інформаційні технології.

ВПРОВАДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІКТ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ.

Коробка О.І

Вчитель інформатики

Прилуцька гімназія №5 ім. В.А. Затолокіна

м.Прилуки, Україна

У «Концепції національно-патріотичного виховання молоді» говориться: «Становлення української державності, побудова громадянського суспільства, інтеграція України у світове та європейське співтовариство передбачають орієнтацію на Людину, її духовну культуру й визначають основні напрями виховної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу. Ідеалом виховання виступає різнобічно та гармонійно розвинений національно свідомий, високоосвічений, життєво компетентний громадянин, здатний до саморозвитку та самовдосконалення. Головною домінантою національно-патріотичного виховання молоді є формування у особистості ціннісного ставлення до навколишньої дійсності та самої себе, активної за формою та моральної, за змістом, життєвої позиції» [4]. Отже, для формування цілісної особистості учня актуальним є патріотичне виховання сучасної молоді.

В.О.Сухомлинський у своїх творах зазначав, що патріотизм тісно пов'язаний з освіченістю та етичною, естетичною й емоційною культурою, світоглядною стійкістю переконань, творчою діяльністю. Тому, одним із компонентів цілісного процесу формування особистості є виховання в учнів патріотичної свідомості, почуттів і переконань.

Патріотизм виступає в єдності громадянськості, духовності, та соціальної активності особистості. Отже, виникає необхідність сприяти формуванню духовнобагатої, розвиненої, творчої особистості, справжнього громадянина України і на уроках інформатики. Вирішення даної проблеми досягається під час вивчення кожної з тем інформатики. Зокрема:

1) Тема: «Історія розвитку обчислювальної техніки» – увага звертається на такі факти:

- професор Михайло Кравчук, український учений, створив проект першого в світі комп'ютера;
- в Києві – у 1951 році під керуванням професора С.О.Лебедева було введено в експлуатацію ЕОМ (електронну обчислювальну машину);
- В.М.Глушков, український вчений, є фундатором наукової школи кібернетики;

- К.Л. Ющенко – засновник теоретичного програмування в Україні;
- М.М Амосов – засновник біокібернетичних технологій та ін.

2) Завдання на закріплення вивченого матеріалу – «Українські імена в інформатиці» та «Український ланцюжок», де необхідно поставити у відповідність подані дані про українських учених-творців інформатики.

3) Розробка інформаційних проектів, орієнтовною тематикою можуть бути: «Історія української вишивки», «Екологічна стежка», «Екологічні комп'ютери», «Генії свого часу», «Мій рідний край – моя земля», «Надія Савченко – герой нашого часу»

Отже, повноцінне формування особистості учня не може позитивно реалізовуватися без патріотичної основи. Сьогодні як ніколи важливо спрямовувати дітей на вибір громадянсько – національних ідеалів та ціннісних орієнтацій у їхньому житті. У процесі вивчення інформатики створена та ефективно діє система патріотичного виховання.

В своїй роботі я пропоную конспекти уроків розроблених та спрямованих на національно-патріотичне виховання особистості учня. Наводжу приклади проведення уроків, та описую результат отриманий в кінці даного курсу. Курс розрахований згідно Програми Міністерства освіти і науки України «Інформатика .Навчальна програма для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів»(лист Міністерства освіти і науки України від 05.02.2009 №66).

Враховуючи методичні рекомендації щодо національно-патріотичного виховання ,а саме:

Зорієнтованість навчання інформатики на формування готовності учнів до життя і продуктивної діяльності в умовах інформатизованого суспільства майбутнього має визначати не тільки його зміст, а й світоглядну спрямованість.

Зважаючи на природну зацікавленість учнів новими інформаційними технологіями, використання яких їм доводиться бачити у повсякденному житті, у засобах масової інформації, кіно — та відеофільмах, реалізація завдань, які поставлено перед курсом, на перший погляд не здається надто важкою. З

іншого боку, окрім основних результатів навчання слід обов'язково планувати і додаткові, а надто – реалізацію виховних впливів як процесу навчання, так і навчального матеріалу.

Виховання національної самосвідомості при навчанні інформатики, як і навчанні інших навчальних предметів природничого та математичного спрямування, може здійснюватись різними шляхами, з використанням різних методів та форм навчально-виховного процесу. Виховні впливи повинні реалізуватись із максимально можливим використанням мимовільної уваги та мимовільного запам'ятовування, бути органічно пов'язані як із змістом навчального предмету, так і з повсякденним життям.

На прикладі досягнень українських вчених при розробці електронної обчислювальної техніки, літакобудування, суднобудування, а також машинобудування учням має бути показано, що на певних історичних етапах вітчизняна наука та індустрія були на найвищих позиціях, на світовому рівні. Тому цілком доцільним для здійснення виховного впливу на учнів при вивченні інформатики є формування емоційного відношення до навчального матеріалу з боку учнів.

Можна визначити такі основні шляхи здійснення виховних впливів при навчанні інформатики.

- Добір фактичного матеріалу виховної спрямованості, який використовується на уроках. Таким матеріалом можуть бути як історичні факти, що свідчать про пріоритет вітчизняної науки на певних напрямках; так і приклади із повсякденного життя, які використовуються при поясненні певних понять.

- Персоніфікація досвіду застосування засобів обчислювальної техніки, яка полягає у використанні посилань на відомих учням людей, посиланням на знайомі учням із життєвого досвіду (безпосередньо власного, або опосередкованого) ситуації.

- Формулювання навчальних задач у сюжетній формі, з використанням матеріалів (ситуацій, сюжетів тощо) виховного спрямування.

- Використання методу проектів із обранням тем, спрямованих на поглиблене вивчення питань, пов'язаних з історією розвитку обчислювальної техніки в Україні, історією, географією, економікою рідного краю, екологією тощо.

Фактичним матеріалом виховного спрямування можуть бути, наприклад, параметри та дати розробки вітчизняної техніки, дані про виробничі галузі України, геополітичні об'єкти. На уроках інформатики можливе використання фактичного матеріалу, спрямованого на патріотичне виховання, не тільки з історії розвитку інформатики в Україні та про внесок вітчизняних учених у розвиток світової науки. Фактичний матеріал з інших галузей науки і техніки, навіть літератури та мистецтва може бути використаний на уроках інформатики. Такий матеріал доцільно використовувати як набори даних, описи реальних об'єктів при вивченні тем, пов'язаних з побудовою моделей, формуванню та аналізу баз даних, роботи з електронними таблицями – практично для кожної з тем шкільного курсу інформатики можна підібрати відповідне фактичне наповнення, орієнтоване на виховання національної самосвідомості.

Правильне подання фактичного матеріалу полягає у поступовому підведенні учня до висновків, запланованих як цілі навчання (основні та побічні, у т.ч. — виховання національної самосвідомості).

Ми розробили концепцію авторських уроків, за допомогою яких ми впливаємо на національно-патріотичне виховання особистості учня.

Отже, як було сказано вище авторські уроки ґрунтуються на базі ІКТ.

Як відомо в Україні дане питання нове та ще мало розвинуте.

Отже, на своїх уроках я використовував різні інформаційно-комунікаційні технології і це дало такі результати :

В першій групі учнів, де було використано даний метод покращення формування патріотичної свідомості на 78% ніж у другій групі, де дана методика не використовувалась. Дана методика використовувалася на протязі першого навчального семестру. За цей час, кожна дитина, яка приймала участь в

даному дослідженні розвинула свою патріотичну свідомість на 56.9%.Адже саме ІКТ ,полегшує вчителю його роботу,та робить навчальний матеріал більш доступнішим,цікавішим,яскравішим для учнів.За допомогою ІКТ навіть ті теми з інформатики,де суцільна теорія стали цікавішими для дітей та легшими для сприйняття,адже при використанні ІКТ учні використовують не лише слух ,а й зір,дотик та інші органи сприйняття людини.А ,як відомо слух сприяє запам'ятовуванню матеріалу на 10-18%,зір на 50-60%,дотик на 20%.На стандартних уроках використовується розповідь вчителя,а це означає що учні запам'ятовують навчальний матеріал лише на 10-18%.А при проведенні уроку з використанням запам'ятовування учнями навчального матеріалу майже 100%.

Отже,провівши дане дослідження можна зробити такий висновок,що ІКТ дуже широко впливає на розвиток особистості учня,та робить доступнішим навчальний матеріал для учнів. Саме за допомогою ІКТ вчитель повністю реалізовує поставлену мету навчального процесу,та всебічно розвиває особистість учнів. Даний підхід до викладання інформатики дає позитивний вплив на учнів та їхні досягнення в навчальному процесі. На уроках інформатики можливе використання фактичного матеріалу, спрямованого на патріотичне виховання, не тільки з історії розвитку інформатики в Україні та про внесок вітчизняних учених у розвиток світової науки. Фактичний матеріал з інших галузей науки і техніки, навіть літератури та мистецтва може бути використаний на уроках інформатики. Такий матеріал доцільно використовувати як набори даних, описи реальних об'єктів при вивченні тем, пов'язаних з побудовою моделей, формуванню та аналізу баз даних, роботи з електронними таблицями – практично для кожної з тем шкільного курсу інформатики можна підібрати відповідне фактичне наповнення, орієнтоване на виховання національної самосвідомості.

Правильне подання фактичного матеріалу полягає у поступовому підведенні учня до висновків, запланованих як цілі навчання (основні та побічні, у т.ч. — виховання національної самосвідомості).До кожного уроку

розроблені не лише плани конспектів, а й презентації до кожного уроку, підібрані відео для демонстрації та інші матеріали.

Література

1. Григораш В.В. Модель сучасної школи. – Х.: Вид. група «Основа», 2010.
 2. Дементієвська Н. П. Пояснювальна записка до програми елективного курсу з допрофільної підготовки [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://docs.google.com/View?id=dd4mjbr6_5t7p6r378.
 3. Інформатика. Навчальна програма для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів із розрахунку 1 година на тиждень.
 4. Концепції національно-патріотичного виховання молоді.
 5. <http://konf.koippo.kr.ua/blogs/index.php/blog9/6>
-

УДК 349.222.1

7. Юридичні науки

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ

Лись М. В.,

*студентка Інституту прокуратури та кримінальної юстиції
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Різноманітні трансформаційні перетворення, які відбулися в нашій державі, змусили по-іншому ставитися до соціального партнерства. Різка диференціація громадян країни за доходами, наявність соціально уразливих верств населення, прагнення відійти від усталеного патерналізму держави попередньої історичної доби – усе це потребувало нових підходів до всієї сфери соціальної політики. Держава стала досить активно пропагувати ідеологію соціального партнерства, яка має стати атрибутом сучасного ринкового господарства, успішного загальнонаціонального розвитку. Метою дослідження

даного питанняє розгляд системи соціального партнерства в Україні, всебічний аналіз проблем, а також визначення шляхів її удосконалення.

Модельний закон про соціальне партнерство, прийнятий на 27 пленарному засіданні Міжпарламентської асамблеї держав-учасників СНД визначає соціальне партнерство як взаємодію органів державної влади, об'єднань роботодавців і профспілок, у визначені і впровадженні в життя узгодженої соціально-економічної політики, політики в галузі трудових відносин, а також двосторонні відносини між роботодавцями і профспілками, спрямовані на забезпечення узгодження їх інтересів в порядку, що визначається законодавством [1].

Основною сферою реалізації соціального партнерства є сфера соціально-трудова відносин, а його ключовим елементом – соціальний діалог. Відповідно до Закону України «Про соціальний діалог в Україні» соціальний діалог здійснюється на національному, галузевому, територіальному та локальному (підприємство, установа, організація) рівнях на тристоронній або двосторонній основі [2].

Незважаючи на створення в Україні необхідних інституційних – законодавчих та організаційних – механізмів функціонування системи соціального партнерства (зокрема, прийняття спеціального Закону, формування спільних представницьких органів соціальних партнерів (профспілок та організацій роботодавців), створення спільних органів соціального діалогу, таких, як Національна служба посередництва та примирення (1998 р.) та Національна тристороння соціально-економічна рада (2011р.), партнерство має здебільшого формальний характер. Воно істотно не впливає на покращення соціальної ситуації в країні та зниження рівня соціальної напруженості.

Серед основних причин, які перешкоджають ефективному функціонуванню системи соціального партнерства, слід назвати наступні: слабкість профспілок як представника та захисника інтересів працівників та сторони соціального діалогу; домінування в процесі соціального діалогу сторони роботодавців; недемократичний, обмежувальний характер

українського соціально-трудового законодавства в частині регулювання відносин соціального партнерства; нівелювання ролі держави як гаранта соціально-економічних та трудових прав громадян унаслідок використання трипартистської моделі соціального партнерства[3].

О. А. Грішнова зазначає, що ці відносини мають здійснюватися на основі принципів законності, добровільності і реальності зобов'язань, які беруть на себе сторони та відповідальність за їх виконання [4]. Серед можливих кроків з боку держави, які могли б сприяти становленню в Україні ефективної системи соціального партнерства, слід назвати наступні: з метою забезпечення можливості оперативного вирішення колективного трудового спору (конфлікту) по суті внести зміни до розділу II Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», які спрощували б механізм вирішення колективних трудових спорів (конфліктів); розглянути доцільність переходу відтрипартійної (роботодавці-держава-профспілки) до біпартійної (роботодавці-профспілки) моделі соціального діалогу, надавши державі функції арбітра процесу соціального діалогу та захисника загальнонаціональних інтересів; формування ідеології і культури соціального партнерства, що передбачає формування у громадян соціальної компетентності й нормативно-правової підготовленості у питаннях прав людини, взаємодії з роботодавцем, працевлаштування, соціального захисту, трудового права, діяльності профспілок, пенсійних, страхових та інших фондів.

Таким чином, система соціального партнерства виступає важливим механізмом взаємодії громадянського суспільства та влади. Вище зазначені особливості доводять, що партнерські відносини в нашій країні розвиваються у складних умовах. У зв'язку з цим актуальності набуває цілеспрямований пошук оптимальних моделей соціального діалогу, розробка ефективного механізму взаємодії громадянського суспільства та влади.

Література:

1. Модельный закон о социальном партнерстве : постановление №27-14 от 16.11.2006 г. Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ //

ІПС“Законодавство України”. – 2011. – №2. – Електронний ресурс. – Режим доступу : http://uazakon.com/documents/date_b0/pg_gwcnxq.htm.

2. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 №2862-VI// [Електронний ресурс]. – Режим доступу - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>

3. Ситник О.Ю. Соціальне партнерство як одна з головних передумов розвитку людського капіталу в Україні [Електронний ресурс] // О.Ю.Ситник. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/npkntu.e/2009_16_1/stat_16_1/13.pdf

4. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / О. А. Грішнова. – 4-те вид., оновлене. – К. : Знання, 2009. – 390 с.

УДК616.12-007-053.1-053.2-07-021.3

9. Медичні науки

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЗА ВІКОМ ПЕРВИННОЇ ДІАГНОСТИКИ
ВРОДЖЕНИХ ВАД СИСТЕМИ КРОВООБІГУ СЕРЕД ДИТЯЧОГО
НАСЕЛЕННЯ ЛЬВІВЩИНИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТЕРИТОРІЇ
ПРОЖИВАННЯ

Мальська Андріана,

Асистент кафедри пропедевтики

педіатрії та медичної генетики

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

м. Львів, Україна

Вроджені вади системи кровообігу (ВВСК) - це сукупне поняття, що об'єднує патології положення і структури серця та великих судин внаслідок порушення або незавершеності їх формування в період внутрішньоутробного розвитку плоду. У нелікованих пацієнтів тривалість життя в середньому становить 30-40 років, причому близько 8 % хворих вмирає в ранньому дитинстві, половина - у віці до 30 років. Операції, які виконані в

ранньому періоді життя дитини дають позитивні результати із незначним відсотком ускладнень. Саме тому важливим є раннє виявлення даної патології для своєчасного проведення всього комплексу хірургічної корекції [1, 2, 3, 4].

Метою роботи було визначення середнього віку діагностики вроджених вад системи кровообігу серед дітей Львівської області в розрізі районів для покращення системи ефективності профілактичних заходів, що буде сприяти своєчасній діагностиці патології.

Ретроспективний аналіз проводився за семирічний період з 2008 по 2014 роки з використанням статистичних даних МОЗ України та Державної служби статистики України [5, 6]. Для роботи були відібрані дані 1685 дітей Львівської області віком 0-17 років із ВВСК.

Встановлено, що середній вік первинної діагностики патології ВВСК у дітей Львівської області складає $7,02 \pm 0,11$ років (табл.1).

Таблиця 1

Дані середнього віку (у роках) діагностики ВВСК у дітей Львівської області в залежності від території проживання протягом 2008-2014 років

Адміністративні території	Середній вік діагностики ВВСК (M±m, роки)
м. Моршин	11,68±1,03
Мостиський	9,80±0,63
Городоцький	9,26±0,51
Дрогобицький	9,15±0,19
Самбірський	9,06±0,53
Пустомитівський	9,03±1,28
Жидачівський	8,99±1,34
Радехівський	7,85±0,71
Яворівський	7,79±0,46
Борислав, Східниця	7,62±0,74
Жовківський	7,37±0,33

Бродівський	7,29±0,61
Старосамбірський	7,23±0,55
Сокальський	6,95±0,62
Кам'янка-Бузький	6,85±0,47
Турківський	6,67±0,84
Золочівський	6,62±0,57
Миколаївський	6,34±0,54
м. Червоноград	6,26±0,39
Буський	6,24±0,75
Сколівський	6,17±0,72
Стрийський	6,17±0,38
м. Новий Розділ	6,00±1,33
м. Львів	5,75±0,16
Перемишлянський	5,39±0,80
У середньому по області	7,02±0,11

Перевищення загальнообласного показника середнього віку діагностики ВВСК було на 13 адміністративних територіях Львівщини. Причому, найвищий середній вік ($11,68 \pm 1,03$ років) встановлення первинного діагнозу ВВСК був у дітей м. Моршина (це місто, яке має найменшу кількість населення серед всіх аналізованих територій при найвищих рівнях реєстрації ВВСК).

У шести районах – Жидачівському, Пустомитівському, Самбірському, Дрогобицькому, Городоцькому й Мостиському середній вік первинного діагностування ВВСК коливався у межах від $8,99 \pm 1,34$ до $9,80 \pm 0,63$ років. Тоді як на наступних шести територіях – Старосамбірському, Бродівському, Жовківському районах, м. Бориславі, Яворівському та Радехівському районах - у межах від $7,23 \pm 0,55$ до $7,85 \pm 0,71$ років. Така пізня первинна діагностика

ВВСК на цих територіях свідчити про відсутність збалансованої ефективної системи планових профілактичних медичних оглядів молодшого дитячого населення у дошкільному періоді.

У решті 12 регіонах Львівської області діагностика ВВСК проводилась на дошкільному етапі: до 6 років ($5,39 \pm 0,80$ років у Перемишлянському районі та $5,75 \pm 0,16$ років у м.Львові) та до 7 років (від $6,00 \pm 1,33$ років у м.Новий Розділ до $6,95 \pm 0,62$ років у Сокальському районі). Такий ранній вік виявлення вроджених вад свідчить про якісну налагоджену систему ранньої діагностики вроджених вад системи кровообігу при періодичних медичних оглядах на цих територіях.

Література:

1. Зіньковський М. Ф. Принципи лікування дітей з вродженими вадами серця / М. Ф. Зіньковський, В. В. Лазоришинець, Руденко Н. Н. // Доктор. – 2003. – № 2. – С. 23-25.
2. Досвід лікування критичних вроджених вад серця та спричинених ними критичних станів як елемент невідкладної або екстреної кардіохірургії / Сіромаха С. О., Руденко К. В., Залевський В. П. [та ін.] // Вісник серцево-судинної хірургії. – 2014. - С. 320-325.
3. Francine R. Congenital Anomalies: Prevalence and Risk Factors / R. Francine, S. Pascale, H. Aline // Universal Journal of Public Health. – 2014. – Vol. 2 (2). – P. 58–63.
4. Friedberg M. K. Prenatal detection of congenital heart disease / M. K. Friedberg [et al.] // J Pediatr. -2009. - Vol. 155 (1).
5. Звіт «Населення 1995-2015 рр.» [Електронний ресурс] : за даними Головного управління статистики в Україні, 2015. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Звіт «Населення 1995-2015 рр.» [Електронний ресурс] : за даними Головного управління статистики у Львівській області, 2015. Режим доступу : <http://lv.ukrstat.gov.ua/>

ГЕРБЕРТ СПЕНСЕР О ПЕРЕХОДЕ ОТ ВОЕННИЗИРОВАННОГО ТИПА ОБЩЕСТВА К ПРОМЫШЛЕННОМУ ТИПУ И СОВРЕМЕННОСТЬ

А. Ю. Паранир

студентка экономико-правового факультета

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова

г. Одесса, Украина

Актуальностью данной темы является то, что Г. Спенсер впервые уподобил и сопоставил общество с биологическим организмом, тщательно анализируя черты сходств и различий в принципах их построения (структуры) и развития (эволюции). Результатом данного уподобления является обнаружение некоторых закономерностей и стадийности органической жизни – например, переход от простого к сложному (интеграция), от однородного к разнородному (дифференциация) – с последующим перенесением обнаруженных закономерностей в истолкование стадий эволюции и функционирования различных обществ и государств. Анализ данной темы, даст возможность понять, к какому типу общества по Г. Спенсеру относится наше государство в период современности.

Наиболее точно он описал переход от военизированного типа общества к промышленному типу. Обращаясь к истории возникновения государства и политических институтов, Спенсер утверждал, что первоначальная политическая дифференциация возникает из семейной дифференциации – когда мужчины становятся властвующим классом по отношению к женщинам. Одновременно происходит дифференциация и в классе мужчин (домашнее рабство), которая приводит к политической дифференциации по мере возрастания числа обращенных в рабство и зависимых лиц в результате военных захватов и увода в плен. С образованием класса рабов-военнопленных и начинается «политическое разделение (дифференциация) между правящими

структурами и структурами подвластными, которое продолжает идти через все более высокие формы социальной эволюции». Вместе с расширением практики завоеваний усложняется классовая структура – возникают различные сословия, выделяется особый правящий слой и тем самым усложняется политическая структура. В ходе объединения усилий во имя военных целей возрастает роль «принудительной кооперации», что ведет к утрате индивидуальности у её участников (так, в военном типе социальной организации индивид оказывается собственностью государства). В это время сохранение общественных устоев становится самой главной целью, тогда как сохранение каждого члена общества – целью второстепенной. Статус иерархизированной подчиненности – самая примечательная черта военного правления: начиная от деспота и кончая рабом, все являются господами стоящих ниже и подчиненными тех, кто стоит выше в данной иерархии. При этом регламентация поведения в таком обществе и при таком правлении носит не только запрещающий характер, но также и поощряющий. Она не только сдерживает, но и поощряет, не только запрещает, но и предписывает определенное поведение.

Другим, противоположным строем организации и управления Спенсер считает промышленный (индустриальный) тип организации общества. Для него характерны добровольная, а не принудительная кооперация, свобода ремесел и торговли, неприкосновенность частной собственности и личной свободы, представительный характер политических институтов, децентрализация власти и обеспечение способов согласований и удовлетворения различных социальных интересов. Все это задает тон промышленная конкуренция («мирная борьба за существование»), происходящая в обстановке упразднения сословных барьеров, отказа от принципа наследования при замещении государственных должностей.[1, с. 575]

Пытаясь классифицировать типы обществ с точки зрения стадий развития, Спенсер расположил их в следующем порядке: простые, сложные, двойной сложности и тройной сложности. Терминология достаточно туманна.

Вероятно, он имел в виду классификацию по степени структурной сложности. Простые общества Спенсер, в свою очередь, разделил на имеющие руководителя, с эпизодически появляющимся руководством, с нестабильным руководством и со стабильным руководством. Общества сложные и двойной сложности также классифицируются с точки зрения сложности их политической организации. Аналогичным образом различные типы обществ были расставлены в зависимости от эволюции характера оседлости — кочевое, полuosедлое и оседлое. Общества в целом были представлены как структуры, развивающиеся от простого к сложному, а затем к двойной сложности, проходя при этом через необходимые этапы. «Этапы усложнения и переусложнения должны проходить последовательно» [2, с. 52].

Более широкая картина различий по целому ряду параметров между двумя типами обществ:

1. Доминантная функция или деятельность.

Военное общество: совместная деятельность по обороне и наступлению для сохранения и увеличения территории.

Индустриальное общество: мирная; взаимное воспроизводство индивидуальных деятельностей.

2. Принцип социальной координации.

Военное общество: принудительная кооперация; поддерживается властным принуждением; прескриптивная и проскрептивная регуляция деятельности.

Индустриальное общество: свободная кооперация; поддерживается договором и принципами справедливости; только проскриптивная регуляция.

3. Отношения между индивидом и государством.

Военное общество: индивид для государства; ограничение свободы, собственности и мобильности.

Индустриальное общество: государство для человека; свобода; некоторые ограничения собственности и мобильности.

4. Отношения между государством и другими организациями.

Военное общество: все организации публичны; частные организации исключены.

Индустриальное общество: поощрение частных организаций.

5. Структура государства.

Военное общество: централизованная.

Индустриальное общество: децентрализованная.

6. Структура социальной стратификации.

Военное общество: фиксированность статуса, вида занятий, местожительства; наследственность статуса.

Индустриальное общество: пластичность и открытость статуса, профессии и местожительства; подвижность статуса.

7. Тип экономики.

Военное общество: автономность и самодостаточность экономики; малая внешняя торговля; протекционизм.

Индустриальное общество: потеря экономической автономии; взаимозависимость посредством торговли; свободная торговля.

8. Ценимые социальные и личностные черты.

Военное общество: патриотизм; храбрость; почтительность; лояльность; покорность; вера во власть; дисциплина.

Индустриальное общество: независимость; уважение других; сопротивление насилию; индивидуальная инициативность; правдивость; доброта.

Для правосознания и нравов промышленного общества характерна распространенность чувства личной свободы и инициативы, уважение к праву собственности и личной свободе других, меньшая мера подчиненности авторитету властей, в том числе религиозным авторитетам, исчезновение раболепия, слепого патриотизма и шовинизма и т. д. В движении от военного к промышленному типу общества Спенсер видел закономерность общей социально-политической эволюции, что отчасти совпадало по времени с процессом исторического движения от сильно иерархизированного и военно-

сплоченного феодального строя к обществу, основанному на товарном обмене, разделении труда и высоко ценимых личных правах и свободах индивидов. Впоследствии, уже в XX столетии, эти построения и характеристики Спенсера были позаимствованы и вмонтированы в социальные концепции «индустриального общества». [2, с.75]

Таким образом, говоря о современности, можно сделать вывод, что у нас военизированный тип общества, так как признаки военизированного типа общества более характерны для нашего государства.

Литература:

1. В. С. Нерсесянц. История политических и правовых учений. [Текст]: Учебник для вузов Изд. 2-е, стереотип. Под общ. ред. члена-корреспондента РАН, доктора юридических наук, профессора В. С. Нерсесянца. – М.: Издательская группа НОРМА–ИНФРА • М, 1998.

2. Г. В. Осипов. История социологии в Западной Европе и США. [Текст]: Учебник для вузов. Ответственный редактор — академик РАН Г. В. Осипов. — М.: Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА—ИНФРА • М), 2001.

3. История политико-правовых учений [Электронный ресурс] под редакцией С. Ю. Шестакова и К. Е. Халина, 2010. Режим доступа: <http://www.be5.biz/istoriia/spenser.html> - Название с экрана.

УДК 343

7.Юридичні науки

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Пономаренко В. С.

студентка Інституту

підготовки кадрів для органів юстиції

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

Злочинність неповнолітніх постійно привертає до себе увагу вчених, практиків та суспільства в цілому. Це зумовлено не тільки тим, що неповнолітні злочинці є особливою категорією осіб, але й тим, що вони – одні з найбільш кримінально вразливих верств населення. Соціально-економічна криза в Україні, безробіття, криза традиційних інститутів соціалізації молодого покоління, порушення механізму спадкоємності поколінь, відчуження дітей від культури, ціннісних орієнтацій юнаків і дівчат у сфері праці, відсутність певних політико-правових основ роботи з неповнолітніми доводять, що на сьогодні виникла потреба не тільки вирішувати окремі проблеми підлітків, а й виокремити політику захисту прав дітей у самостійний, специфічний та пріоритетний напрям діяльності держави. Її головним завданням на цьому шляху має бути створення відповідних умов, здатних максимально стимулювати власні творчі сили молоді особи, дати простір для її саморозвитку й самореалізації з метою активної участі у становленні України як самостійної держави, її духовного відродження, а найголовніше - створити умови, що сприятимуть зниженню рівня злочинності [1, с. 117-122].

Проблемам вивчення та запобігання злочинності неповнолітніх присвячено багато наукових праць як українських, так і зарубіжних вчених. І це не дивно, адже неповнолітніми особами вчиняється майже кожний десятий зареєстрований злочин. Крім цього, переважна більшість рецидивістів та представників організованої злочинності розпочинають свою злочинну кар'єру у неповнолітньому віці. Отже, злочинність неповнолітніх є своєрідним резервом для злочинності дорослих, рецидивної та організованої злочинності. Таким чином, злочинність неповнолітніх розглядається не лише як загроза молодому поколінню, а і як загроза нормальному

розвитку суспільства у майбутньому [2, с. 296-300].

Протягом останніх років відбулися помітні якісні зміни у структурі злочинності неповнолітніх. Насамперед, за даними кримінологічних досліджень майже половина злочинів неповнолітніх належить до категорії тяжких та особливо тяжких [3, с. 107]. Серед злочинів вчинених

неповнолітніми дві третини становили крадіжки, в тому числі кожна четверта – з квартир, кожна п'ята – зі складів, баз, магазинів, інших торгових точок. Кожним десятим злочином був грабіж, близько 5% – хуліганство, 3% – незаконне заволодіння автотранспортом тощо. Стрімко зросла питома вага неповнолітніх, притягнутих до кримінальної відповідальності за вчинення злочинів у сфері наркообігу, у тому числі, без мети збуту наркотиків.

Протидія злочинам неповнолітніх як і протидія злочинності взагалі, перш за все, пов'язана з соціальними факторами, оскільки діяльність з протидії злочинності має справу з конкретними соціальними групами або окремими особистостями та життєвими ситуаціями, до яких потрапляють неповнолітні. Протидія, в цьому сенсі, є цільовим актом, зорієнтованим на ті чи інші категорії людей [4, с. 19-22].

Формування антисуспільної спрямованості неповнолітніх простежується в процесі їх спілкування й діяльності. Цьому може сприяти й процес соціалізації. На думку деяких вчених, антисуспільна спрямованість може гальмувати соціалізацію молодого людини, призвести до протиправної поведінки та входження її до злочинної групи. Особливістю злочинності неповнолітніх є вчинення злочинів у складі групи. На сьогодні, при вчиненні злочинів неповнолітніми зросла їх суспільна небезпечність, через те, що члени злочинних груп надають один одному психологічну підтримку, кожен почуває себе в групі більш упевнено, а це, в свою чергу, сприяє прийняттю рішень про вчинення більш тяжких злочинів. У групі швидше передається кримінальний досвід, якщо ним володіє один із членів групи. Зростає жорстокість при вчиненні злочинів корисливо-насильницької спрямованості [5, с. 141-144].

Водночас при звільненні неповнолітніх з місць позбавлення волі здійснюються відповідні заходи соціального патронажу, насамперед щодо їх працевлаштування за місцем проживання, здобуття освіти, сприяння реалізації соціальних і майнових прав, поновлення документів. Це справляє позитивний вплив на їх повернення до суспільно корисного життя в соціумі.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що на сучасному етапі розвитку суспільства основними причинами і умовами вчинення злочинів серед неповнолітніх є: відсутність батьківської уваги до виховного процесу дітей у зв'язку з вимушеною необхідністю більше часу віддавати роботі, а не сім'ї; негативний вплив найближчого оточення, наприклад, побутового, навчального, виробничого, з боку однолітків чи дорослих; незайнятість та непрацевлаштованість неповнолітніх після закінчення навчального закладу; вади у роботі правоохоронних органів та соціальних служб держави; негативний вплив ЗМІ та неконтрольований доступ неповнолітніх до Інтернет-ресурсів.

Кримінальна ситуація, що склалася в Україні, вимагає вироблення й реалізації ефективної стратегії протидії злочинності. Вона повинна бути направлена на нейтралізацію криміногенних факторів, а головне, в її основу необхідно закласти новий концепт реагування на злочинність неповнолітніх.

Літаратура:

1. Заросинський Ю. Л. Стан і тенденції злочинів, що вчиняються неповнолітніми в Україні // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 6-1. С. 117 – 122.
2. Бабенко А. М. Географія злочинності неповнолітніх: що очікує Україну через 10 років? // Порівняльно аналітичне право. – 2013. – № 3-1. С. 296-300.
3. Головкін Б.М., Батиргарєєва В. С. Кримінологічна характеристика злочинності неповнолітніх в місті Харкові // / Питання боротьби зі злочинністю. Вип. 10. - Х. : Право / ред. кол. Ю. В. Баулін [та ін.] , 2005. - С. 105-130.
4. Бандурка І. О. Протидія злочинам неповнолітніх, як форма кримінально-правового захисту прав дітей. // Форум права. – 2014. – № 1. С. 19-22.
5. Виноградова С. О. Рецидивна злочинність серед неповнолітніх: причини та попередження. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – № 33. С. 141-144.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІ ЗА СУМІСНИЦТВОМ ТА
СУМІЩЕННЯМ ПРОФЕСІЙ (ПОСАД)

Сидоренко М.О.

Студентка

Інституту прокуратури та кримінальної юстиції

НЮУ ім. Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

Головним завданням роботи є визначення понять сумісництва і суміщення, виявлення особливостей та схожих і відмінних рис в аспектах часу і місця виконання роботи, оплати такої праці, порядку оформлення, обмежень і права на відпустку.

Сумісництво — це виконання, крім своєї основної, іншої роботи на умовах трудового договору на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у фізичної особи у вільний від основної роботи час [1]. Суміщення професій (посад) — це можливість виконання працівником на тому ж підприємстві, в установі, організації поряд зі своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою) або обов'язків тимчасово відсутнього працівника без звільнення від основної роботи [2].

Існують такі критерії розмежування:

1) Час виконання. Схожість полягає в тому, що працівник крім основної виконує іншу додаткову роботу. Але важливим аспектом є час, коли можна виконувати додаткову роботу. Під час сумісництва це - вільний від основної роботи час, а у разі суміщення додаткову роботу можна виконувати в основний

робочий час. В той же час праця за суміщенням можлива лише на одному підприємстві, установі, організації, а за сумісництвом - на одному (внутрішнє) чи декількох (зовнішнє).

2) Оплата праці. Сумісникам платять за фактично виконану роботу без обмежень [2], а тим, хто працює за суміщенням доплачують до основного заробітку [3].

3) Законодавством установлені обмеження на роботу за сумісництвом для працівників державних підприємств, держслужбовців, працівників прокуратури, нотаріусів та інших осіб. Також можуть бути передбачені обмеження у колективному чи трудовому договорі. У свою чергу для суміщення заборон і обмежень у законодавстві не передбачено.

4) Порядок оформлення прийняття на роботу за сумісництвом майже не відрізняється від звичайної процедури прийняття на роботу. Якщо немає заборон і обмежень - згоди роботодавця з основного місця роботи не вимагається. У заяві про прийняття на роботу працівник повинен указати, що збирається працювати за сумісництвом. Відповідно до цієї заяви оформляється наказ керівника про прийняття на роботу за сумісництвом. Трудову книжку пред'являти не треба, адже вона ведеться тільки за основним місцем роботи. Якщо працівник бажає, щоб до його трудової книжки був унесений запис про роботу за сумісництвом, він повинен принести на основне місце роботи копію наказу про прийняття на роботу за сумісництвом або довідку. На підставі пред'явлених документів буде зроблений відповідний запис. Суміщення професій (посад) можливе тільки за наявності вакансії в штатному розписі. У цьому випадку з працівником узгоджується доручення йому додаткової роботи в порядку суміщення і розмір доплати за неї. Якщо працівник згодний виконувати додаткові обов'язки в порядку суміщення, то керівник підприємства видає відповідний наказ. Термін, на який установлюється суміщення, може не застерігатися.

5) Право на відпустку. Крім відпустки за основним місцем роботи сумісники мають право отримати на роботі за сумісництвом: щорічну

оплачувану відпустку повної тривалості (за відпрацьований робочий рік - не менше 24 календарних днів), навіть якщо не минули 6 місяців безперервної роботи на даному підприємстві. Робота на умовах суміщення не вплине на право працівника на відпустку, адже вона виконується одночасно з основною роботою. У той же час доплата за суміщення враховуватиметься при нарахуванні відпусткових [4].

Питання щодо суміщення і сумісництва є актуальним, бо необхідність суміщення або сумісництва професій чи посад може виникнути в будь-якої людини. Економічна ситуація в Україні є нестабільною, тому громадяни вимушені поєднувати декілька робіт для того, щоб забезпечити свої сім'ї, а підприємства, установи та організації запроваджують різні форми інтенсифікації праці для того, щоб збільшити прибутковість. Суміщення та/або сумісництво є компромісом в таких питаннях, бо узгоджує інтереси роботодавців та працівників, які намагаються використати таку можливість задля отримання максимальної вигоди для себе.

Література:

1. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ, організацій, затверджене Наказом Міністерства праці, Міністерства юстиції, Міністерства фінансів України від 28 червня 1993 р. N43 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>

2. Кодекс законів про працю України - Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

3. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24.12.99 р. «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-99>

4. "Про відпустки" - Верховна Рада України; Закон від 15.11.1996 № 504/96-ВР – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

УДК: 347.77

8. Економічні науки

ОСОБЛИВОСТІ ПАРАСОЛЬКОВОГО БРЕНДУ: ЙОГО ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Татарин А.Ю.

Науковий керівник – к.е.н., доцент, Вдовічена О. Г.

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м. Чернівці

Сьогодні, складні умови ринкового середовища, а саме: швидкий розвиток НТП, складна кон'юнктура ринку, поява нових потреб, бажань і вимог споживачів до товарів та їх виробників, жорстока конкуренція, – стимулюють підприємства до впровадження й використання новітніх методів управління власною діяльністю та просування своїх товарів. Одним із таких методів виступає бренд як носій іміджу та репутації підприємства.

Існують різні трактування терміну «бренд», проте американський економіст-маркетолог Філіп Котлер подає класичне визначення даної дефініції: «Бренд – це набір асоціацій, які виникають у свідомості споживачів, додають прийнятну цінність товару чи послугі» [1, с. 345].

Як і всі інші економічні категорії, бренд має свою визначену класифікацію, але стосовно комерційної діяльності підприємств виділяють такі найбільш поширені види брендів [3]:

- Офлайн (бренд товару). Він призначений для одного товару або продукту, хоча в лінійці може бути декілька їх різновидів. Наприклад, батончики «Bounty» та «Snickers» (компанія «Mars»), пральні порошки «Ariel», «Tide» (P&G) тощо.

- Лайт-бренд. Припускає додавання в серію товару трохи видозміненого продукту. Цей метод дозволяє зміцнити імідж бренду. Не витрачаючи практично жодних зусиль збільшується обсяг продажів і задовольняються потреби споживачів. Яскравий приклад лайт-бренду – це випуск міні-шоколадок Hersheys, які вийшли під ім'ям mini-hersheys і hersheys-kisses, або обмежений випуск Pepsi-Cola незвичайного синього кольору.

- Бренд з розширенням. Така стратегія дозволяє виробникові випускати нові товари під уже існуючою назвою, з метою розширення асортименту продукції та збільшення ринкової частки за рахунок залучення нових споживачів. Наприклад, Samsonite – відомий виробник дорожніх сумок та валіз, розширив свій асортимент за рахунок виробництва одягу та взуття.

- Лінійний. Цей різновид визначає наявність в лінійці товарів декількох продуктів, об'єднаних одним призначенням. Наприклад, серії по догляду за волоссям від «Syoss», «Fa», «Garnier»: шампуні, ополіскувачі, маски та фарби; молочна продукція «Простоквашино»: кефір, молоко, творіг, сметана та ін.

- Парасольковий бренд. Його суть – випуск продукції найширшого призначення, починаючи від туалетного паперу до професійної косметики або навіть одягу та взуття. Наприклад, таку стратегію може собі дозволити лише компанія, яка вже користується популярністю і довірою споживачів: Canon, Samsung, L'Oreal, LG та ін.

Розглянемо більш детально останній різновид бренду – парасольковий або зонтичний бренд. Механізм його роботи досить простий: відома та успішна торгова марка, немов би парасолькою, накриває собою декілька різних товарів одного виробника. Так, світова корпорація «Bosch» випускає продукцію в таких галузях, як автотехнології, технології безпеки, виготовлення електроінструментів, побутових приладів тощо, а швейцарська компанія «Nestle» виробляє не лише шоколад, а й напої, пластівці, дитяче харчування. Щодо українських фірм, парасольковими можна вважати бренди «Чумак» (виробник кетчупів, соусів, олії), «Рідна марка» (випускає соки, пиво), «Viola» (соки й нектари, мінеральна вода, холодний чай, енергетики) тощо [4].

Багато відомих компаній України та світу все частіше використовують стратегію «парасолькового бренду», і не дивно чому, адже такий підхід до просування товару має значні переваги, що позитивно позначаються на діяльності суб'єкта господарювання та його позиції на ринку. Серед основних переваг варто виділити наступні:

- невеликі затрати коштів на впровадження та реалізацію нових товарів. Компанія вже має свою частку на ринку, свої образ та імідж, рекламну компанію, налагоджене виробництво та досвід, а це дозволяє заощадити до 50% фінансових ресурсів: економія на закупівлі сировини, тари й упаковки, а також зниження витрат на обладнання в торговельних точках (холодильники та вітрини оформляються в єдиному стилі).

- зменшення ризиків у виведенні нових товарів на ринок: споживачі більш лояльно ставиться до відомої торгової марки і впевненіше купляють її нові товари, ніж товари невідомих виробників.

- легкий вихід на суміжні ринки та нові сегменти: випускаючи великий асортимент товару під однією маркою виробники орієнтуються на задоволення потреб усіх споживачів і, отже, охоплення всіх сегментів ринку (Gillette виготовляє не лише бритви, а й косметичні засоби, Dolce&Gabbana – одяг, аксесуари, косметику тощо).

- наявна налагоджена система збуту товару: товари вже відомих виробників користуються попитом роздрібних мереж, тому новостворені товари матимуть власне «місце на полицях» та свого споживача.

Компанії, що використовують даний підхід, ефективно користуються визначеними привілеями, які стають, у деякій мірі, їх конкурентними перевагами. Яскравим прикладом вдалого застосування «парасолькових» технологій можна назвати вітчизняну компанію «Чумак». Перший в Україні виробник кетчупів дуже швидко завоював популярність. Тож взявшись згодом за виготовлення соняшникової олії й випустивши її на ринок під тією ж торговельною маркою, компанія змогла у надзвичайно короткий термін стати лідером з продажу рафінованої та нерафінованої олії у пляшках поряд з таким

серйозним конкурентом, як «Олейна». Далі – успішний вихід на ринок консервації, майонезів і соусів, де бренд «Чумак» й на сьогодні посідає одне з провідних місць [2].

Звісно ж, з наявною кількістю переваг зонтичний брендинг міг би застосовувався практично всіма підприємствами, які функціонують на ринку, проте він володіє не тільки позитивними особливостями, але й має певні недоліки, зокрема:

- складна система управління діяльністю компанії. Багатопрофільність та широкий асортимент товарів потребує якісної системи управління та ефективного контролю за всіма складовими елементами компанії.

- випуск хоча б одного невдалого товару в межах однієї товарної марки негативно впливає на авторитет всієї компанії, що призводить до втрати довіри споживачів, зменшення попиту, а від так, і одержання збитків.

- ефект «канібалізації» всередині однієї торгової марки. Нові товари, що виводяться під старою маркою, можуть не привернути нових споживачів, а лише переманити старих.

- руйнування позиціонування торговельної марки. Споживачі віддають перевагу певному товару не просто так, кожен товар, бренд викликає в них якісь асоціації та почуття. А випуск продуктів, що сильно відрізняються один від одного, під однією маркою може призвести до розмиття чіткості іміджу марки.

З останньою проблемою зіштовхнулась вітчизняна компанія «Оболонь», яка виготовляла під однойменною маркою різні товари: пиво, мінеральну та солодку воде, слабоалкогольні напої. Всі ці товари мають різну споживчу аудиторію, що призвело до відчутного зменшення обсягів продажу та змусило виробника вирішити для себе раз і назавжди, що «Оболонь» – це пиво», тому компанія протягом останніх трьох років зупинила просування мінеральної та солодкої води під однією торговою маркою.

Проте не всім суб'єктам ринкового середовища вдається подолати існуючі недоліки зонтичного брендингу. Так, не стерся з пам'яті російський

псевдоприватний парасольковий бренд «Довгань», популярний у Росії всередині 90-х. Фотознімки «презентабельного підприємця» Володимира Довганя можна було побачити на пляшках з горілкою, пачках цигарок, цукерках. Однак торгівля «обличчям» тривала недовго: тільки-но споживач оцінив, м'яко кажучи, різну якість продуктів «Довгань», бренд занепав. А сам підприємець, не маючи акцій жодного підприємства, не міг об'єктивно повпливати на їх виробничі процеси та маркетингову політику [4].

Отже, можна зробити висновок, що кожне підприємство, будучи суб'єктом ринкових відносин, намагається найкращим чином сформувати свої якісні конкурентні переваги та зайняти якомога вигідніше положення на ринку, а тому вдається до застосування підходу парасолькового бренду у своїй діяльності. При цьому слід враховувати не тільки його позитивну сторону, але й наявні негативні недоліки та намагатися будь-яким чином уникати, а при необхідності, долати їх.

Література:

1. Котлер, Ф. Основы маркетинга [Текст] / Ф. Котлер. – М.: ИД «Вильямс», 2007. – 656 с.
 2. Парасольковий бренд, його специфіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aboutginka.ru/rizne-10/ekonomika-ta-finansi/109354-parasolkovij-brend-jogo-specifika.html>
 3. Світогляд. Парасольковий бренд: переваги та недоліки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svitohlyad.com.ua/reklama/parasolkovyj-brend-perevahy-i-nedoliky/>
 4. Jeу News: Економіка. Парасольки у моді. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jeуnews.com.ua/articles/d6/182>
-

ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ФАКТІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Хатнюк Н. С.,

*доцент кафедри фінансового права юридичного факультету
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана», кандидат юридичних наук, доцент*

Метою наукового дослідження є здійснення теоретичного аналізу правової природи юридичних фактів, значення та сутності їх ознак у податковому праві, що дасть змогу визначити юридичні факти як підстави виникнення, зміни і припинення податкових правовідносин.

В теорії податкового права популярними підставами виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин є юридичні факти. Проблеми юридичних фактів є достатньо опрацьованими як у теорії податкового права, так і в більшості галузевих юридичних наук, але разом із тим існують різні підходи до визначення поняття юридичних фактів саме у податковому праві й їх ознак, що потребують подальшого вивчення та обумовлюють актуальність даного наукового дослідження.

Дослідженню підстав виникнення податкових правовідносин присвячені численні наукові праці вітчизняних правників, зокрема, А. Бризгаліна, А. Бурдакової, Л. Воронової, М. Кучерявенка, І. Лук'яненко, О. Орлюк, К.Павлюка, Ю. Пасічника, П. Пацурківського та інших. Питання визначення сутності юридичних фактів у різних галузях права вивчали такі науковці як: С.Алексєєв, В. Ісаков, О. Красавчиков, Ю. Толстой, Р. Халфіна. У науці податкового права окремих аспектів юридичних фактів торкалися у своїх працях Л. Воронова, М. Карасьова, Ю. Крохіна, М. Кучерявенко, Н. Хімичева, В. Чернадчук та ін. Більшість наукових праць мають здебільшого теоретичний характер, але залишаються недостатньо дослідженими питання порівняння природи та критеріїв визначення юридичних фактів у різних галузях права, що

є важливим для окреслення змісту та значення юридичних фактів для розвитку податкових правовідносин в сучасних умовах. Окремої уваги заслуговує питання щодо необхідності визначення природи юридичних фактів саме у податковому праві.

У сучасній правовій літературі питання визначення науковцями поняття юридичних фактів є дискусійним. Юридичні факти визначаються як: - передбачені гіпотезою правової норми конкретні (життєві) [1, с. 318] обставини, з настанням яких виникають, змінюються або припиняються правові відносини [2, с. 483]; - вольові акти, що породжують, змінюють чи припиняють конкретні правовідносини (права й обов'язки) [3, с. 93]; - факти реальної дійсності, з наявністю чи відсутністю яких норми права пов'язують юридичні наслідки, тобто виникнення, зміну або припинення цивільних прав і обов'язків у правосуб'єктних осіб [4, с. 51].

Поняття юридичного факту об'єднує два протилежних, але нерозривно пов'язаних моменти: це явища дійсності – дія чи бездіяльність (матеріальний аспект), що породжує внаслідок указівки норм права певні правові наслідки (юридичний аспект) [5, с.281]. У матеріальному аспекті вони охоплюють різноманітні життєві обставини, що відображають природні процеси (стихійні лиха, народження або смерть людини тощо), соціальні аспекти життя суспільства (дії людей чи державних органів тощо). Разом з тим, ураховуючи цей аспект змісту юридичних фактів, необхідно мати на увазі, що правового значення набувають не всі дії або події, а тільки ті, з якими пов'язуються певні правові наслідки, тільки ті життєві обставини, котрі передбачені нормами права. Саме тому тут установлюється нерозривний діалектичний взаємозв'язок і взаємозалежність: без норми права не може бути юридичного факту, без юридичного факту не можуть наставати правові наслідки [6, с.455].

Юридичні факти у податковому праві реалізують можливість руху податкових правовідносин, тобто виступають правовим фундаментом розвитку конкретних правовідносин, перетворюють законодавче закріплену можливість у дійсність. Податкове законодавство окреслює юридичні підстави виникнення,

зміни та припинення податкових правовідносин, а податкова правосуб'єктність створює лише юридичну можливість у суб'єктів правовідносин мати податкові права та обов'язки.

Положення норм податкового законодавства встановлюють юридичні факти по-різному, зокрема як: - виникнення грошового зобов'язання (п.54.2 ст. 54 ПК України); - обов'язкові умови для здійснення повернення сум грошового зобов'язання (п. 43.3 ст. 43 ПК України); - підстави виникнення, зміни і припинення податкового обов'язку (п. 37.1ст. 37 ПК України); - виникнення податкового обов'язку (п.31.1 ст. 31 ПК України); - обставини, з якими Податковий кодекс пов'язує сплату податку (п.37.2ст. 37 ПК України); - виникнення податкових зобов'язань (п. 14.1.266 ст. 14 ПК України); - будь-яку з подій, що виникла раніше (п. 187.1ст. 187 ПК України) [7].

Податкове законодавство застосовує різні правові категорії для визначення юридичних фактів, підтверджуючи відсутність уніфікованого визначення поняття юридичного факту. Тому поняття юридичних фактів як підстав виникнення податкових зобов'язань необхідно закріпити у відповідній податковій нормі, щоб належно впливати на поведінку суб'єктів податкових правовідносин.

Юридичні факти у податковому праві характеризують як загальні ознаки, що мають особливості прояву в податкових правовідносинах, так і спеціальні ознаки.

Юридичні факти мають такі загальні ознаки [8, с. 346; 2, с.281–282]: 1) конкретність та індивідуальність - юридичні факти існують у певній точці простору і часу; 2) нормативна визначеність - юридичні факти безпосередньо передбачені гіпотезами норм податкового права, тобто за наявності обставин, передбачених у гіпотезі податково-правової норми, реалізуються права та обов'язки суб'єктів податкових правовідносин; 3) інформаційність - юридичні факти є обставинами, котрі несуть інформацію про стан суспільних відносин, що є предметом податково-правового регулювання, виражені зовні, вказують на наявність чи відсутність певних явищ матеріального світу, спричиняють

передбачені законом правові наслідки [9, с. 7–8]; 4) зовнішня вираженість - юридичні факти мають зовнішній вираз, якими не можуть бути абстрактні поняття, думки, події життя людини тощо; 5) настання правових наслідків - юридичні факти спричиняють настання передбачених законодавством правових наслідків у податковій дійсності – виникнення, зміну чи припинення податкових правовідносин.

До спеціальних ознак, які характеризують юридичні факти у податковому праві, на нашу думку, належать такі: 1) конструктивність - юридичні факти забезпечують перетворення (конструювання) нормативної моделі податкових правовідносин у фактичні податкові правовідносини; 2) можливість незбігу з наслідками, тобто існування юридичного факту не завжди збігається у часі з виникненням юридичних наслідків у податковій діяльності. Реальна дія чи подія може виникнути і припинитися, а факт її існування може бути встановлено значно пізніше. Юридичний факт може взагалі не спричинити ніяких юридичних наслідків, наприклад, якщо фізична особа, котра займається підприємницькою діяльністю, не зареєстрована як платник податків; 3) фіктивність - юридичні факти можуть виступати як юридичні факти, що існують незалежно від реальних фактів, тобто в дійсності факту, у зв'язку з яким виникли податкові правовідносини, не існувало; 4) відсутність договірних засад у визначенні юридичних фактів - законодавство визначає конкретні обставини, які спричиняють виникнення, зміну і припинення податкових правовідносин; 5) оформленість - юридичні факти можуть спричинити юридичні наслідки у податковій дійсності лише за їх належного оформлення (податкова декларація, податкова накладна, свідоцтво про народження тощо).

Отже, узагальнюючи різні позиції науковців щодо визначення поняття юридичних фактів та підсумовуючи їх спеціальні ознаки, на нашу думку, у податковому праві можна запропонувати визначення юридичних фактів як нормативно закріплених фактів, що не припускають договірних засад у їх визначенні, зафіксовані у формі індивідуальних податкових актів, з якими норми податкового права пов'язують виникнення, зміну і припинення

податкових правовідносин. Досліджені нами загальні ознаки юридичних фактів мають особливості вияву в податковому праві, а спеціальні ознаки характерні лише юридичним фактам, що спричиняють рух саме податкових правовідносин.

Література:

1. Общая теория государства и права: академический курс в 2 т. / [под ред. проф. М.Н. Марченко]. – М.: Зерцало, 1998. – Т.2. Теория права. – 640 с.
2. Юридична енциклопедія: в 6 т. / [редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін.]. – К.: Українська енциклопедія імені М.П. Бажана. – Т.6: С–Я. – 2004. – 765 с.
3. Зинченко С.А. Юридические факты в механизме правового регулирования: монография / С.А. Зинченко. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 152с.
4. Красавчиков О.А. Юридические факты в советском гражданском праве / О.А. Красавчиков // Красавчиков О.А. Категории науки гражданского права. Избранные труды: в 2 т. / О.А. Красавчиков. – М.: Статут, 2005. – Т.2. – 494 с.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови: словник / [укл. В.Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: ВТФ Перун, 2002. – 1440 с.
6. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права: в 6 т. / Н.П. Кучерявенко. – Х.: Легас, 2004. – Т.II. Введение в теорию налогового права. – 600 с.
7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Загальна теорія держави і права: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / [М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АпрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АпрН України О.В. Петришина]. – Х.: Право, 2009. – 584 с.
9. Исаков В.Б. Юридические факты в российском праве: учеб. пособ. / В.Б. Исаков. – М.: Юстицинформ, 1998. – 48 с.